

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7916209148
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7916209148.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľa K. U. nar. X.X.XXXX bývajúceho v I. na ulici C. č. XXX/XX proti manželke navrhovateľa R.B. U. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v I. na ulici C. č. XXX/XX zastúpenej JUDr. Attilom Ilkom bývajúcim vo Veľkých Kapušanoch na ulici Vojenskej č. 42 o rozvod manželstva, o odvolaní manželky navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2017 č.k. 8Pc 1/2016-35 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrh navrhovateľa na rozvod manželstva zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľa s manželkou navrhovateľa a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie manželka navrhovateľa s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec konajúcemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne návrh zamietol a uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a § 62 ods. 1 CMP. Poukázala na to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Namietala, že navrhovateľom ručne napísaný návrh bol doručený súdu prvej inštancie, avšak neobsahuje všeobecné náležitosti ustanovené podľa § 132 CSP, ani označenie dôkazov na ich preukázanie a neobsahuje žalobný návrh podľa § 132 ods. 1, 2 CSP. Uviedla, že návrh nemožno považovať iba v súlade s ustanoveniami § 137 CSP a podľa jej názoru ho možno označiť iba za obyčajný pamflet, ktorý nemá žiadne náležitosti podľa CSP. V návrhu neexistuje pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, neboli označené žiadne dôkazy na preukázanie tvrdení navrhovateľa, a preto mal súd v predbežnom právnom posúdení dospieť k záveru, že žaloba je zjavne nedôvodná alebo mal navrhovateľa vyzvať na späťvzatie žaloby z dôvodu nedôvodnosti. Citovala § 220 ods. 2 CSP a poukázala na to, že navrhovateľ po tom, ako sa stal v roku 2016 dôchodcom, sa zmenil v správaní. Stal sa nevypočítateľným, nedokázal sa zmieriť s okolnosťami, že celý čas pracoval a bol zamestnaný a potom zo dňa na deň sa stal dôchodcom. Tieto zmeny prežíval ťažko, akoby si nevedel nájsť miesto v živote a vyrovnáť sa s novou situáciou, že je dôchodca. Začal mať výkyvy v správaní, ktoré sa objavili u neho ako zmeny v nálade, mával pocity nespokojnosti, dôsledkom čoho sa častejšie pohádala v rodine, čo sa prenášalo aj na rodinu. Tieto zmeny sú pozorovateľné od roku 2016, kedy aj podával navrhovateľ rukou písanú žalobu. Konštatovala, že prvostupňový súd síce nariadil psychologické vyšetrenia, pretože videl agresívne správanie navrhovateľa, navrhovateľ bol dvakrát písomne pozvaný na konzultácie, raz individuálne a raz párovo, avšak ani jeden termín nevyužil. Preto zastáva názor, že navrhovateľ sa vyhýba odbornej lekárskej starostlivosti a vyšetrení, ako

aj podrobiť sa psychologickému odbornému sedeniu, pretože sa obáva odhalenia svojho zdravotného stavu, ktorý je dosť deprimujúci, keďže trpí pravdepodobne úzkosťou, poruchami správania a inými duševnými poruchami. Preto navrhla vykonať ďalšie znalecké dokazovania a predmetný list, ktorý napísal navrhovateľ by sa stal predmetom znaleckého dokazovania z odboru grafológie, aby na základe rozboru písma sa grafológ vyjadril k duševným a povahovým vlastnostiam navrhovateľa, nakoľko je toho presvedčenia, že navrhovateľ svoje konanie dôsledne nepremyslel. Ďalšie tvrdenie navrhovateľa, že má sa kam presťahovať po rozvode, keďže s ňou nemieni žiť, nie je pravdivé, pretože predmetný rodinný dom mu nepatrí, keďže ho daroval svojmu staršiemu synovi a ten následne daroval ďalej svojmu bratovi. Konštatovala, že súd prvej inštancie sa dôsledne nevysporiadal so skutkovým stavom, keďže navrhovateľ by potreboval psychologickú pomoc, keďže nedokáže svoje city ovládať, je impulzívny, podlieha citovým návalom a nevedel by sa o seba postarať v prípade, ak by mal žiť sám v domácnosti. Popiera navrhovateľove tvrdenie, že sú ohľadne rozvodu dohodnutí a že chcú žiť zvlášť, lebo už spolu nežijú, čo nie sú pravdivé tvrdenia. Uviedla, že tvrdenia navrhovateľa o tom, že manželstvo dlhodobo neplní svoj spoločenský účel a je hlboko a trvalo rozvrátené, nie je pravdivé a nie je pravdivé ani to, že nie je predpoklad, že by účastníci obnovili manželské spolužitie. Poprela tvrdenia navrhovateľa, že údajne má cestovať na cestu do Rumunska, prípadne na pútnické zájazdy, pretože je veriaca katolíčka a pokiaľ navštevovala pútnické zájazdy na krížové cesty spolu s veriacimi, ktoré sa pravidelne organizovali, neboli to také akcie, ktoré by spôsobovali rozvrat manželstva. Tvrdenia navrhovateľa, že spadol na nulu a nemá žiadne finančné prostriedky sú nepravdivé, lebo so svojím dôchodkom disponuje v plnom rozsahu, ona má vyšší príjem ako navrhovateľ, z čoho prispieva na domácnosť, režijné náklady, nákup potravín, výdavky spojené s domácnosťou a ako dôkaz pripája pracovnú zmluvu. Dôvody navrhovateľa považuje za účelové a ničím nepodložené klamstvá. Tvrdenia navrhovateľ nepreukázal žiadnymi dôkazmi a inštitút manželstva, ktoré trvá viac ako štyridsaťjeden rokov, má prednosť a prioritu pred rôznymi výmyslami, napr. kto sedel na koni, či má intímnu známosť, či je hlúpa, pričom navrhovateľ uviedol, že ju má rád, ako aj ona jeho preto zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil, pretože navrhovateľ potrebuje odborného lekára na zistenie skutočného zdravotného stavu, keďže trpí duševnou chorobou, prípadne depresiou, čoho dôkazom je to, že prvostupňový súd ho musel vykázať z pojednávania pre hrubé a neslušné správanie sa, keďže zmätočne a nelogicky doslovne nadával a nedokázal sa ovládať pred súdom. Preto súd prvej inštancie predovšetkým mal zvážiť a na zistenie skutočného stavu si zadovážiť lekárske nálezy, predovšetkým od psychológa alebo psychiatra a zistiť, či navrhovateľ nie je odkázaný na lekársku starostlivosť, prípadne dohľad lekára alebo inej lekárskej starostlivosti na zistenie skutočného stavu veci. Nálezy a závery klinického psychológa jednoznačne deklarujú, že stav nie je ukončený a nebolo možné motiváciu ani správanie a psychický stav navrhovateľa objektivizovať, preto navrhujú zrušiť napadnutý rozsudok, alternatívne ho zmeniť tak, že návrh zamietne a prizná jej náhradu trov konania.

3. Navrhovateľ sa k odvolaniu manželky navrhovateľa nevyjadril.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Podľa ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Podľa odseku 2, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Podľa odseku 3, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

7. Odvolací súd uvádza, že zákon o rodine chápe manželstvo ako trvalé životné spoločenstvo muža a ženy, avšak netrvá bezpodmienečne na jeho zachovaní. Za podmienok v ňom ustanovených umožňuje jeho zrušenie rozvodom manželstva. Základným predpokladom pri zrušení manželstva rozvodom je skutočnosť, že manželia alebo jeden z nich po vzájomnom správaní sa neradia pravidlami ustanovenými Zákonom o rodine (§ 18 a § 19) a že toto správanie so zreteľom na jeho dĺžku a intenzitu spôsobuje

vážny rozvrat medzi manželmi. Pritom úvaha o možnosti plnenia účelu manželstva je v podstate úvahou o možnosti plnenia základných funkcií manželstva. K zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť iba v odôvodnených prípadoch, keď manželstvo vzhľadom na rozvrat manželských vzťahov, ktorý je vážny a trvalý bez možnosti o obnovenie jeho základných funkcií, nemôže plniť svoj účel, pričom od manželov už nemožno ani očakávať, že manželské spolužitie niekedy obnovia a ak pritom bol zohľadnený záujem maloletých detí v prípade, že z takéhoto manželstva pochádzajú.

8. Odvolací súd dodáva, že z ustanovení Zákona o rodine citovaných v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa vyplýva zásada objektívneho hľadiska posúdenia podmienok pre rozvod manželstva a to, či manželstvo má význam pre účastníkov konania a či môže plniť svoj spoločenský účel. Pri skúmaní vážnosti rozvratu manželstva je vždy povinnosťou súdu dôsledne zistiť a vyhodnotiť celkový postoj manželov k manželstvu a k výkonu práv a povinností založených uzavretím manželstva, ich vzájomný vzťah, ako aj dĺžku trvania a intenzitu rozvratu vzťahu medzi nimi a rovnako prihliadnuť na odkázanosť jedného a pomoc druhého manžela. Prechodný a krátkodobý nesúlad medzi manželmi nemôže byť dôvodom na rozvod manželstva. Na zrušenie manželstva rozvodom nie je právny nárok a Zákon o rodine nevypočítava jednotlivé dôvody, pre ktoré by súd mal povinnosť manželstvo rozviesť. Rozvod manželstva je odôvodnený, len ak sú splnené podmienky ustanovené v § 23 ods. 1 Zákona o rodine, teda ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Objektívny kvalifikovaný rozvrat vzťahu medzi manželmi je daný intenzitou rozvratu a dĺžkou jeho trvania, ktoré sú zahrnuté do požiadavky vážnosti a trvalosti rozvratu. Intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi je závislá od toho, do akej miery sa nezhody manželov týkajú podstatných vecí manželského spolužitia, t.j. akým spôsobom a v akom rozsahu manželia porušujú vo vzájomnom správaní sa pravidlá, ktoré vyplývajú z čl. 1 a 4 Základných zásad Zákona o rodine a z ustanovení § 18 až 20 Zákona o rodine. Trvalosť rozvratu vzťahov medzi manželmi nezáleží len na tom, aká dlhá doba uplynie od vzniku rozvratu do podania návrhu na rozvod manželstva, ale aj na povahe príčin rozvratu a miere ich následkov. Znamená to, že manželstvo možno rozviesť, iba ak je rozvod v tom ktorom prípade riešením zodpovedajúcim stanoveným hľadiskám na manželstvo a jeho zánik rozvodom. Rozvod má byť takým opatrením, ktoré má umožniť rozchod manželov len vtedy, ak iné riešenie už nezostáva. Akékoľvek zľahčovanie alebo podceňovanie manželstva treba odmietnuť, preto manželstvo možno skončiť rozvodom iba vtedy, ak tento postup má svoje zákonné opodstatnenie. Odvolací súd dospel k odlišnému záveru ako súd prvej inštancie, že vzhľadom na dĺžku trvania manželstva účastníkov konania, počas ktorého vychovali dve deti, ktoré sú už dospelé, spoločne sa starali a zveľadili svoj majetok, nie je možné postoj navrhovateľa považovať za dlhodobý a vážny rozvrat vzťahov medzi manželmi bez akejkoľvek možnosti reparácie vzťahov medzi nimi za situácie, keď manželský rozvrat trvá vyše roka, nemožno ho považovať za dlhodobý. Je potrebné poznamenať, že vzťahy manželov, ktoré sa vytvárali počas ich dlhodobého spolužitia, boli nepochybne zložité a rešpektovanie práv a plnenie povinností z nich vyplývajúcich, ako aj ich správanie súviselo s mnohými okolnosťami, ktoré mali svoj pôvod nielen vo vzájomnom vzťahu manželov, ale boli závislé aj na skutočnostiach existujúcich mimo ich manželstva. Rozvrat manželstva ako objektívny stav vzájomných vzťahov medzi manželmi je výsledkom mnohých rôznych príčin, ktoré sa navzájom ovplyvňovali a znásobovali. Z ust. § 23 Zákona o rodine vyplýva zásada objektívneho hľadiska posúdenia podmienok pre rozvod manželstva, t.j. či manželstvo môže plniť svoj spoločenský účel. Pri skúmaní vážnosti rozvratu manželstva je vždy povinnosťou súdu dôsledne zistiť a následne vyhodnotiť najmä vzájomný vzťah medzi manželmi, t.j. dĺžku trvania a intenzitu rozvratu vzťahov medzi nimi a rovnako prihliadnuť na odkázanosť jedného a pomoc druhého manžela. Rozvod manželstva je dôvodný, len ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvale rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z výpovede účastníkov konania vyplýva, že majú medzi sebou problémy, ktoré sa im nepodarilo vyriešiť ale zhodné vyjadrenie manželov, že sa majú radi a snaha manželky navrhovateľa o odstránenie rozporov a obnovenie spolužitia môže ovplyvniť postoj navrhovateľa k manželstvu, preto v tomto štádiu konania nebolo možné konštatovať, že vzťah manželov je neperspektívny. Z týchto dôvodov považoval odvolací súd odvolacie námietky manželky navrhovateľa za opodstatnené a preto podľa § 388 CSP zmenil rozsudok tak, že návrh zamietol.

9. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže v konaniach podľa CMP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a zároveň nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že by to bolo spravodlivé (§ 55 CMP).

10. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).